

ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ КОМПЕТЕНТІСНИХ ДОСЯГНЕНЬ СТУДЕНТІВ-ФІНАНСИСТІВ

Тетяна Ямкова

*викладач фінансово-економічних дисциплін
ВСП «Фаховий коледж інформаційних
технологій та землевпорядкування
Національного авіаційного університету»,
викладач-методист*

Анотація. Дослідження присвячено проблемі оцінювання результатів компетентісних досягнень студентів-фінансистів. Зроблено висновок, що комплексне використання різних інструментів оцінювання, орієнтованих на оцінку різних груп компетентностей, дає можливість проаналізувати динаміку змін у навчальному процесі, визначити його ефективність і спрямувати в необхідному напрямі діяльність студентів.

Ключові слова: оцінювання, якість підготовки, дистанційне навчання, студенти-фінансисти, методи оцінювання.

Abstract. The study is devoted to the problem of evaluating the results of competence achievements of finance students. It was concluded that the comprehensive use of various evaluation tools, focused on the evaluation of different groups of competences, makes it possible to analyze the dynamics of changes in the educational process, determine its effectiveness, and direct students' activities in the necessary direction.

Keywords: assessment, quality of training, distance learning, finance students, assessment methods.

Одним із головних завдань, що постає перед закладами професійної освіти є забезпечення якісної підготовки студентів вимогам сьогодення. Забезпечити необхідну якість фахової передвищої освіти неможливо без об'єктивного, надійного оцінювання результатів професійної підготовки фахівців у коледжах. Оцінювання – процес встановлення рівня навчальних досягнень студента/студентів в оволодінні змістом навчальної дисципліни (теми, модуля та ін.) відповідно до вимог чинних освітньо-професійних програм чи освітніх стандартів. Основними компонентами оцінювання є встановлення фактичного рівня знань, зіставлення виявлених знань з еталонними, оформлення результату навчання студентів у вигляді оцінки-балів.

Оцінювання результатів навчання студентів повинно ґрунтуватися на певних принципах. До основних правил сучасного оцінювання якості підготовки

майбутніх фахівців вчені-педагоги відносять: чітке визначення очікуваних результатів навчання; об'єктивність оцінювання компетентнісних досягнень студентів; системність і систематичність оцінювання результатів навчання студентів; єдності вимог; позитивний підхід в оцінюванні результатів навчання; індивідуальний підхід під час оцінювання результатів навчальних досягнень студентів; багатовимірність оцінювання результатів навчальних досягнень студентів; адекватність інструментів оцінювання компетентнісних досягнень студентів; дотримання балансу суб'єктів оцінювання (Лузан, П.Г. та ін., 2021, с. 30-34).

Сформована у закладах фахової передвищої освіти система контролю та оцінювання якості підготовки фахівців являє комплекс різноманітних видів, методів, форм і засобів контролю, що використовуються на всіх етапах навчального процесу. Таких етапів шість: 1) вхідний, 2) поточний, 3) тематичний, 4) рубіжний, 5) підсумковий, 6) заключний. Відповідно, зміст форм та методів контролю має відповідати етапам навчального процесу, на яких вони застосовуються.

Відзначимо, що в системі контролю та оцінювання якості освіти важливе місце займають традиційні методи та форми контролю, такі як контрольна та самостійна роботи, усне опитування, залік, іспит. Але не слід забувати і про менш використовувані в освітньому процесі інноваційні форми контролю, такі як тест, ділова гра, мультимедійна презентація, есе, проект. При цьому зазначимо, якщо традиційні форми контролю дозволяють оцінити в основному рівень знань студентів, то другі, мається на увазі сучасні інноваційні – дозволяють виявити рівень володіння тими чи іншими компетентностями.

Найбільш суттєвими педагогічними умовами, які забезпечують ефективність проведення контролю та оцінювання навчальних результатів студентів вчені-педагоги вважають: формулювання об'єктивних і зрозумілих для студентів навчальних цілей; застосування декількох інструментів оцінювання; цілеспрямоване застосування валідних, надійних, точних методів об'єктивного оцінювання навчальних досягнень студентів; навчально-методичне забезпечення оцінювання; завчасне ознайомлення студентів з критеріями оцінювання (Лузан, П.Г., 2020, с. 10-12; Ямковий, О.Ю., 2021, с. 244).

Оцінювання навчальних досягнень студентів в сучасних умовах організації навчання неможливо здійснити на практиці строго регламентованою технологією, однозначною шкалою тощо. Використання тільки одного з інструментів не дає змоги зробити висновок про вплив навчання на всі складники професійної компетентності студентів. Відповідно, застосування декількох інструментів оцінювання передбачає застосовувати для оцінювання навчальних досягнень не менше чотирьох інструментів (тестування, спостереження, проект, практичне завдання, презентація, рольові ігри та ін.), кожен з яких є найбільш

адекватним для оцінки відповідного об'єкта, що діагностується (складника професійної компетентності – професійних знань, умінь і навичок, особистісних якостей тощо).

Під час дистанційного навчання для перевірки знань та умінь студентів-фінансистів з таких фахових дисциплін як «Фінанси», «Податкова система», «Економіка підприємства», «Гроші і кредит» та інші викладачі широко використовують такі методи і форми контролю, як практичні та ситуаційні завдання (задачі), комп'ютерне тестування, усну презентацію та есе.

Відзначимо, що практичні та ситуаційні завдання дають можливість об'єктивніше визначати рівень знань і готовність студентів до практичної діяльності, сформованість таких важливих інтелектуальних умінь як аналіз і синтез, узагальнення, порівняння, використання знань у нестандартних умовах. Це зумовлено насамперед практичною спрямованістю викладання ряду фахових дисциплін, а також тісним взаємозв'язком навчального матеріалу зі змістом фінансово-господарської діяльності підприємства чи установи.

Також відзначимо, що всі методи оцінювання якості знань студентів знаходяться в певному зв'язку і системі, доповнюють один одного, уточнюють і конкретизують отримані освітні результати. Кожен з методів має універсальне значення та може бути використаний для вимірювання різних характеристик якості професійної підготовки. Тому доцільним є поєднання традиційних методів і засобів оцінювання знань, умінь і навичок студентів та сучасних, наприклад – есе (твори-роздуми), усна презентація, ділова гра, веб-квест, орієнтованих на комплексну оцінку сформованих компетентностей.

Таким чином, комплексне використання різних інструментів оцінювання, орієнтованих на оцінку різних груп компетентностей, дає можливість проаналізувати динаміку змін у навчальному процесі, визначити його ефективність і спрямувати в необхідному напрямі діяльність студентів.

Список використаних джерел:

Лузан, П.Г., Каленський, А.А., Пащенко, Т.М., Мося, І.А. & Ямковий, О. Ю., (2021). Методичні основи оцінювання якості підготовки фахівців у закладах фахової передвищої освіти: методичний посібник. Житомир: «Полісся».

Лузан, П.Г., 2020. *Оцінювання якості професійної підготовки фахівців: сучасні підходи*. Науково-методичний журнал «Професійна освіта», 3(88), с. 9-13.

Ямковий, О.Ю., 2021. Педагогічні умови оцінювання результатів компетентнісних досягнень студентів у коледжах. *Професійне становлення особистості: проблеми і перспективи: тези доп. XI міжнародної науково-практичної конференції (25–26 листопада 2021 р., м. Хмельницький)*, с. 243-245